

ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต เรื่อง การจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิตของบริษัทข้อมูลเครดิต

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำและการเปิดเผยคะแนนเครดิตของบริษัทข้อมูลเครดิต ที่บริษัทข้อมูลเครดิตจัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการของบริษัทข้อมูลเครดิต เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์สินเชื่อที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยประกอบด้วยมาตรฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีการควบคุมดูแลด้วยความโปร่งใส อันจะเกิดประโยชน์ต่อเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินในระยะยาว และเป็นการเพิ่มโอกาสให้บุคคลได้รับบริการสินเชื่อที่สอดคล้องกับข้อมูลทางการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้ และพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“การจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิต” หมายความว่า การจัดทำแบบจำลองคะแนนเครดิต การให้บริการคะแนนเครดิต และการรับเรื่องร้องเรียน

“แบบจำลองคะแนนเครดิต” หมายความว่า เครื่องมือที่ใช้กระบวนการทางสถิติจัดทำขึ้นเพื่อกำหนดตัวชี้วัดความน่าจะเป็นในการชำระคืนหนี้ โดยใช้ข้อมูลเฉพาะในส่วนที่ไม่สามารถระบุตัวของเจ้าของข้อมูลมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดทำ

ข้อ ๓ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่กำกับและตรวจสอบการจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิตของบริษัทข้อมูลเครดิต ตลอดจนสิ่งที่เกี่ยวข้องแก่บริษัทข้อมูลเครดิต เพื่อปฏิบัติการตามประกาศนี้ โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานผลการกำกับและตรวจสอบต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตทราบด้วย

ข้อ ๔ ในการจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิต บริษัทข้อมูลเครดิตจะต้องจัดให้มีนโยบายหลักระบบการบริหารงาน กระบวนการปฏิบัติงาน และระบบการควบคุมการปฏิบัติงานที่เหมาะสม

โครงสร้างองค์กรของระบบการบริหารงานตามวรรคหนึ่ง ต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่และกลไกการถ่วงดุลอำนาจหน้าที่ และอย่างน้อยต้องมีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำคะแนนเครดิต ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสถิติ คณิตศาสตร์ขั้นสูง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ

(๒) หน่วยงานที่มีหน้าที่ทดสอบความน่าเชื่อถือและติดตามประสิทธิภาพของแบบจำลองคะแนนเครดิตและคะแนนเครดิต โดยเป็นอิสระจากหน่วยงานตาม (๑) ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีคุณสมบัติตาม (๑)

(๓) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการให้บริการคะแนนเครดิตและการรับเรื่องร้องเรียนแก่สมาชิก ผู้ใช้บริการ และเจ้าของข้อมูล โดยหน่วยงานให้บริการคะแนนเครดิตและหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวอาจเป็นหน่วยงานเดียวกันหรือแยกจากกัน หรืออาจรวมกับหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบที่มีหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลหรือการรับเรื่องร้องเรียนหรือแยกต่างหากก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีอย่างเพียงพอ

(๔) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการเปิดเผยคะแนนเครดิต ซึ่งเป็นอิสระจากหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบตาม (๑) (๒) และ (๓)

นโยบายหลัก ระบบการบริหารงาน กระบวนการปฏิบัติงาน และระบบการควบคุมการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัทข้อมูลเครดิต

ข้อ ๕ บริษัทข้อมูลเครดิตต้องจัดให้มีนโยบายในการจัดทำคะแนนเครดิต และมีกระบวนการจัดทำคะแนนเครดิตตามหลักวิชาการและมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ต้องแสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดสมมติฐาน การเลือกใช้ทฤษฎี การออกแบบและจัดทำแบบจำลองคะแนนเครดิต ตลอดจนการทดสอบความน่าเชื่อถือของคะแนนเครดิตและแบบจำลองคะแนนเครดิตได้อย่างเหมาะสม

แบบจำลองคะแนนเครดิตที่บริษัทข้อมูลเครดิตนำมาใช้ในการคำนวณคะแนนเครดิตในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ จะต้องมีมาตรฐานเป็นอย่างเดียวกันในการคำนวณคะแนนเครดิตของเจ้าของข้อมูล ตามนโยบายที่บริษัทข้อมูลเครดิตกำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๖ กระบวนการจัดทำคะแนนเครดิตตามข้อ ๕ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) กระบวนการจัดทำแบบจำลองคะแนนเครดิตดังต่อไปนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน
 - (ก) การวิเคราะห์และคัดเลือกข้อมูล และการปรับแต่งข้อมูล
 - (ข) การจัดแบ่งแยกข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแบบจำลองคะแนนเครดิต และข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองคะแนนเครดิต
 - (ค) การวิเคราะห์และคัดเลือกปัจจัยเสี่ยง
 - (ง) การคัดเลือกแบบจำลองคะแนนเครดิต
 - (จ) การคำนวณคะแนนเครดิต
 - (ฉ) การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองคะแนนเครดิต และความแม่นยำของคะแนนเครดิต โดยต้องแสดงข้อจำกัดที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของแบบจำลองคะแนนเครดิตด้วย

(๒) กระบวนการในการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองคะแนนเครดิตและคะแนนเครดิต โดยระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

- (ก) การกำหนดเงื่อนไข วิธีการ และความถี่ในการทดสอบความน่าเชื่อถือ
- (ข) การจัดให้มีการทดสอบความน่าเชื่อถือเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และติดตามประสิทธิภาพของแบบจำลองคะแนนเครดิตอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง
- (ค) การทดสอบที่ครอบคลุมถึงการทดสอบความสามารถในการแบ่งแยก การจัดเรียงลำดับ การกระจายตัวและความเสถียร และความแม่นยำของคะแนนเครดิต ทั้งในระดับภาพรวมและกลุ่มข้อมูลย่อย

(ง) การเปิดเผยวิธีการและผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของบริษัทข้อมูลเครดิต ให้แก่สมาชิกและผู้ใช้บริการทราบอย่างเหมาะสม

(จ) การแก้ไขปรับปรุงการทดสอบความน่าเชื่อถือ ในกรณีที่ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือ ไม่ผ่านเงื่อนไขตามที่บริษัทข้อมูลเครดิตกำหนด โดยต้องมีการดำเนินการโดยเร็ว พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์ และแสดงสาเหตุสำคัญที่ไม่ผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือด้วย

(ฉ) การจัดให้มีการทดสอบความน่าเชื่อถือ โดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกซึ่งมีประสบการณ์ หรือความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับสากล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และเมื่อมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแบบจำลองคะแนนเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทุกครั้ง

(๓) กระบวนการบริหารจัดการ การเข้าถึง การจัดเก็บ และการประมวลผลข้อมูล

(๔) กระบวนการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ ของข้อมูล และการเตรียมข้อมูลให้พร้อมใช้งาน

ในกรณีที่กระบวนการตาม (๑) มีความจำเป็นต้องใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประกอบ บริษัทข้อมูลเครดิตต้องแสดงเหตุผล ความจำเป็น และรายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษร

ในกรณีที่มีการดำเนินการตาม (๒) (จ) หรือ (ฉ) ให้บริษัทข้อมูลเครดิตรายงานผลการดำเนินการแก้ไขดังกล่าวหรือรายงานผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของผู้เชี่ยวชาญแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันหลังจากบริษัทข้อมูลเครดิตดำเนินการแล้วเสร็จหรือรับทราบผลการทดสอบ แล้วแต่กรณี

ให้มีการรายงานผลการจัดทำคะแนนเครดิต และผลการทดสอบความน่าเชื่อถือตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ต่อคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทข้อมูลเครดิตทราบเป็นประจำ และให้บริษัทข้อมูลเครดิตจัดเก็บรายงานดังกล่าวไว้ และจัดส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยในกรณีที่มีการร้องขอ

ข้อ ๗ ในการเปิดเผยคะแนนเครดิต ให้บริษัทข้อมูลเครดิตถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้สำหรับการเปิดเผยข้อมูลแก่สมาชิก ผู้ใช้บริการ หรือเจ้าของข้อมูล และปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดให้มีนโยบายและกระบวนการในการเปิดเผยคะแนนเครดิตเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) จัดให้มีคำอธิบายประกอบข้อมูลในการเปิดเผยคะแนนเครดิตที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย

(๓) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ให้แก่สมาชิก ผู้ใช้บริการ เจ้าของข้อมูลและประชาชน อย่างน้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคะแนนเครดิต ประโยชน์ที่จะได้รับจากคะแนนเครดิต ขอบเขตการให้บริการและหน้าที่ความรับผิดชอบของบริษัทข้อมูลเครดิต และสิทธิที่พึงมีของเจ้าของข้อมูล

ข้อ ๘ ในการรับเรื่องร้องเรียน ให้บริษัทข้อมูลเครดิตถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้มีนโยบายและกระบวนการในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร การกำหนดข้อตกลงระดับการให้บริการที่เหมาะสม และการติดตามประเมินผลการให้บริการสม่ำเสมอ

(๒) จัดให้มีช่องทางการให้บริการรับเรื่องร้องเรียนอย่างเพียงพอและมีความสะดวกในการติดต่อ โดยต้องมีผู้ทำหน้าที่ในการตอบข้อสงสัยหรือให้ข้อมูลแก่ผู้ร้องเรียนหรือผู้ติดต่ออย่างถูกต้อง รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงช่องทางการให้บริการดังกล่าวด้วย

(๓) มีการแจ้งสิทธิ ขั้นตอน และระยะเวลาในการตรวจสอบข้อมูล การขอแก้ไขข้อมูล การบันทึกข้อโต้แย้งและการอุทธรณ์ให้แก่เจ้าของข้อมูลทราบ

ข้อ ๙ บริษัทข้อมูลเครดิตต้องจัดให้มีนโยบาย วิธีการ และกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิต โดยต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ให้บริษัทข้อมูลเครดิตเก็บรักษารายงานผลการตรวจสอบไว้ และจัดส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ทันที่ที่มีการร้องขอ

ข้อ ๑๐ ให้บริษัทข้อมูลเครดิตจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับกระบวนการจัดทำคะแนนเครดิต การเปิดเผยคะแนนเครดิต การรับเรื่องร้องเรียน และกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ โดยมีรายละเอียดที่ชัดเจน ทันทสมัยเสมอ และเพียงพอ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ได้

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่บริษัทข้อมูลเครดิตมอบหมายให้บุคคลภายนอกดำเนินการแทน จะต้องเป็นการให้บริการในนามของบริษัทข้อมูลเครดิต โดยบริษัทข้อมูลเครดิตต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ผู้ใช้บริการ และเจ้าของข้อมูล เสมือนบริษัทข้อมูลเครดิตเป็นผู้ดำเนินการเอง และต้องควบคุมให้บุคคลภายนอกนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศนี้โดยเคร่งครัด ตลอดจนต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกบุคคลภายนอกอย่างชัดเจน โดยบุคคลภายนอกต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทน และไม่มีเหตุเสื่อมเสียเกี่ยวกับสถานะทางการเงิน

(๒) จัดทำสัญญาและข้อตกลงในการให้บริการเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสัญญาและข้อตกลงจะต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับขอบเขตการให้บริการ ความรับผิดชอบ เงื่อนไขการให้บริการ การบริหารความเสี่ยง

การควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระยะเวลาการให้บริการ ข้อกำหนดหรือเงื่อนไข การยกเลิก เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือต่ออายุสัญญา ข้อห้ามตาม (๔) รวมถึงสิทธิของบริษัทข้อมูลเครดิตหรือธนาคารแห่งประเทศไทยในการเข้าตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการภายนอก เพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

(๓) จัดให้มีกระบวนการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีการต่อสัญญาจ้างทุกคราว หรือเมื่อสัญญาจ้างได้สิ้นสุดลง

(๔) กำหนดข้อห้ามไม่ให้บุคคลภายนอกนำแบบจำลองคะแนนเครดิต คะแนนเครดิตหรือ ข้อมูลใดที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองคะแนนเครดิต ไปใช้งานหรือให้บริการอื่นใดที่นอกเหนือไปจาก ข้อกำหนดตามสัญญาที่ทำกับบริษัทข้อมูลเครดิต

(๕) กำหนดให้บุคคลภายนอกซึ่งจัดทำหรือทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองคะแนนเครดิต และคะแนนเครดิต เปิดเผยแพร่รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล วิธีการ หลักสถิติ ข้อจำกัด ผลลัพธ์ ที่ได้จากการจัดทำและทดสอบความน่าเชื่อถือ ต่อบริษัทข้อมูลเครดิตอย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดเพียงพอ ที่บริษัทข้อมูลเครดิตจะใช้อ้างอิงต่อไปได้ในภายหลัง

(๖) กำหนดให้บุคคลภายนอกจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เก็บไว้ที่บริษัทข้อมูลเครดิตหนึ่งชุด และจัดให้มีการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้แก่ผู้บริหารและพนักงาน ของบริษัทข้อมูลเครดิตเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการ ลักษณะงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการใช้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัทข้อมูลเครดิต

ข้อ ๑๒ ให้นำความในข้อ ๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มาใช้บังคับแก่ผู้เชี่ยวชาญ ภายนอกที่บริษัทข้อมูลเครดิตจ้างให้ทดสอบความน่าเชื่อถือตามข้อ ๖ (๒) (ฉ) โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ การให้บริการคะแนนเครดิตครั้งแรกหรือเมื่อมีการจัดทำแบบจำลองคะแนนเครดิตใหม่ ของบริษัทข้อมูลเครดิต ต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนมีการให้บริการ โดยให้บริษัทข้อมูลเครดิตส่งแผนธุรกิจและข้อมูลรายละเอียดในการจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิต รวมถึงผลการทดสอบความน่าเชื่อถือตามที่กำหนดในประกาศนี้เพื่อประกอบการพิจารณาให้แก่ธนาคาร แห่งประเทศไทย

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งผลการพิจารณาให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตทราบภายในเก้าสิบวัน นับจากวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับข้อมูลจากบริษัทข้อมูลเครดิตครบถ้วน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

ประธานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต